

ELLLENGUATGE

Duplicacions

Frases formades per perifrasis verbals com *vaig anar, volia pasar, pot caure* o *han d'entendre* admeten els pronoms febles que en constitueixen els complements en totes dues posicions: abans del conjunt verbal (pronoms proclítics) o bé després (pronoms enclítics). Així, amb el pronom adverbial *hi*, les frases precedents admeten els parells de combinacions següents: *Hi vaig anar* i *Vaig anar-hi*, *Hi volia passar* i *Volia passar-hi*, *Hi pot caure* i *Pot caure-hi*, *Hi han d'entendre* i *Han d'entendre-hi*. En el llenguatge col·loquial no són gens estranyes les frases amb una duplicació del pronom, com «*Hi vaig anar-hi*» o «*Hi vol entrar-hi*», i les gramàtiques de caràcter normatiu solen prevenir contra aquesta duplicació que es considera inadmissible. Amb tot, algunes d'aquestes frases aconseguen de tant en tant d'esmunyir-se en textos impresos.

Al costat de frases com «*Hi vaig anar-hi*» trobem també construccions com «*Hi accedeixen a anar-hi*», «*Hi renuncien a participar-hi*» o «*Hi aspiren a col·laborar-hi*», que són així mateix inadmissibles. Però és evident que són casos diferents, és a dir, que l'esmena o correcció de «*Hi vaig anar-hi*» consisteix en la supressió d'una de les dues formes, qualsevol, del pronom *hi*, mentre que en el cas de «*Hi accedeixen a anar-hi*» l'es-

mena ha de consistir en la supressió del pronom *hi* que inicia la frase, o bé en la del tot el complement *a anar-hi*. Tindríem, aleshores, com a solucions correctes, *Accedeixen a anar-hi* o bé, simplement, *Hi accedeixen* (en què *hi* vol dir *a anar-hi*). I, anàlogament, diríem *Renuncien a participar-hi* o *Hi renuncien*, *Aspiren a col·laborar-hi* o *Hi aspiren*. Aquestes frases, efectivament, no són perifrasis verbals, com *Vaig caure* o *Volia passar*, sinó frases formades per un verb que demana un complement d'objecte introduït per la preposició, el qual complement pot ésser un infinitiu susceptible, al seu torn, d'admetre algun dels complements que tenen *hi* com el seu representant pronominal. Així, *Accedeixen a anar-hi* pot ésser la reducció, per exemple, de *Accedeixen a anar a l'estranger*, i tan redundant és de fer precedir l'una com l'altra, d'aquestes dues oracions, pel pronom *hi*, encara que la redundància o duplicació sol tenir lloc més aviat, a la pràctica, en la primera, que ja conté aquest pronom. I, és clar, totes dues admeten la mateixa reducció: *Hi accedeixen*.

Albert Jané